

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ต่างก็มีข้อสรุปที่แตกต่างกันไปเกี่ยวกับการตอบสนองของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อภาวะเงินเฟ้อ ทฤษฎีเหล่านี้ต่างก็เป็นประโยชน์เพราะมีที่มาจากการสังเกตการณ์ในสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง ในอดีตยังไม่มีการบัญญัติศัพท์คำว่า “สภาวะเงินเฟ้ออย่างต่อเนื่อง (Persistent Inflation)” ทฤษฎีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสภาวะเงินเฟ้อในช่วงแรกจึงมีที่มาจากการสังเกตการณ์ ส่วนสภาวะเงินเฟ้ออย่างต่อเนื่องนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่ถูกพิจารณาซึ่งเกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ก่อนหน้าเหตุการณ์ดังกล่าว ช่วงที่สภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นเป็นระลอก ๆ สภาวะเงินเฟ้อก็จะเกิดตามมาเป็นระลอก ๆ เช่นเดียวกัน เมื่อไม่มีการแสดงแนวโน้มขึ้นลง เงินเฟ้อจึงถูกเปรียบเป็น “Lazy Dog” ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะเงินเฟ้อจะทรงตัวอยู่ในระดับใดระดับหนึ่งจนกว่าหรือกระทั่งมีการรบกวนเป็นเหตุให้มีสภาวะเงินเฟ้อเคลื่อนไปทรงตัวอยู่ในอีกระดับหนึ่ง ดังนั้น ทฤษฎีจึงเป็นการค้นหาความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสภาวะเงินเฟ้อ

แนวคิดอุปสงค์มวลรวมและอุปทานมวลรวมได้ยืนยันถึงความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสภาวะเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อเศรษฐกิจมีการเติบโตเพิ่มขึ้น สภาวะเงินเฟ้อก็จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1970 แนวคิด stagflation ก็เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญและมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในเชิงบวกของสภาวะเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

เพื่อที่จะให้เห็นภาพที่ชัดเจนจะได้มีการกล่าวถึงทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ เช่น ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบคลาสสิก (classical), แบบเคนส์ (keynesian), นีโอเคนส์เซียน (neo - keynesian), นักการเงินนิยม (monetarist), นีโอคลาสสิก (neo - classical), และทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ (endogenous growth theory)

2.1.1.1 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แบบคลาสสิก

นักเศรษฐศาสตร์แบบคลาสสิกวางแนวคิดหลักจากทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหลาย ๆ ทฤษฎี โดยมี Adam Smith เป็นผู้คิดค้นแบบจำลองของเศรษฐศาสตร์แบบคลาสสิก ซึ่งตั้งสมมติฐานการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากแบบจำลองที่เน้นแรงขับของอุปทานโดยมีสมการดังนี้

$$Y = f(L, K, T)$$

โดยที่ Y หมายถึง ผลผลิต (output) , L หมายถึง แรงงาน (labour) , K หมายถึง ทน (capital) และ T หมายถึง ที่ดิน (land) ด้วยเหตุนี้การเจริญเติบโตของผลผลิตประชาชาติ (g_y) จึงถูกขับเคลื่อนด้วยอัตราการเจริญเติบโตของประชากร (g_L) การลงทุน (g_K) และที่ดิน (g_T) ซึ่งยังเป็นการเพิ่มผลผลิตของประชาชาติโดยรวม (g_f) ดังนั้นสมการการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถเขียนได้ดังนี้

$$g_y = (g_f, g_K, g_L, g_T)$$

Adam Smith เสนอความคิดว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยตัวของมันเอง นอกจากนี้ Smith ยังมองว่าการออมเป็นการสร้างการลงทุนและยังส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ และ Smith ยังบอกอีกว่าการกระจายรายได้เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญมากปัจจัยหนึ่งในการที่จะกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้เขายังตั้งสมมติฐานว่าการลดลงของผลกำไรมิได้เกิดจากการลดลงของผลผลิตหน่วยสุดท้าย แต่เป็นเพราะการแข่งขันของนักทุนนิยมทำให้ค่าแรงมีราคาสูงขึ้น

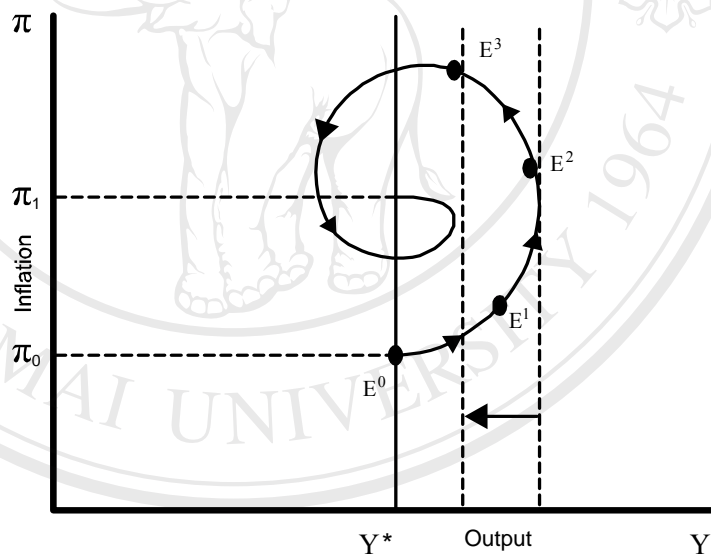
การเชื่อมโยงกันระหว่างการเปลี่ยนแปลงของระดับราคา (สถานะเงินเฟ้อ) และผลผลิตนั้นไม่ได้ถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แบบคลาสสิก อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวนี้ได้แสดงให้เห็นเป็นนัยว่าอยู่ในเชิงลบ

2.1.1.2 ทฤษฎีของเคนส์

แบบจำลองของเศรษฐศาสตร์แบบเคนส์ดั้งเดิมนั้นจะประกอบด้วยเส้นอุปสงค์มวลรวมและเส้นอุปทานมวลรวม (aggregate demand and aggregate supply) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสถานะเงินเฟ้อได้อย่างเหมาะสม ตามแบบจำลองดังกล่าวในระยะสั้นเส้นอุปทานมวลรวมจะเป็นเส้นทแยงแทนที่จะเป็นเส้นตรงตั้งฉากกับแนวนอน ซึ่งถือว่าเป็นคุณสมบัติหลักของเส้นชนิดนี้ ดังนั้น ถ้าเส้นอุปทานมวลรวมตั้งฉากกับแนวนอนการ

เปลี่ยนแปลงของอุปสงค์มวลรวมทางเศรษฐกิจจะกระทบกับราคาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ใดก็ดี ถ้าเส้นอุปทานมวลรวมเป็นเส้นทแยงสูงขึ้น เส้นอุปทานมวลรวมจะส่งผลกระทบต่อทั้งราคาและรายได้ประชาชาติโดยอิงกับความจริงที่ว่าปัจจัยหลายอย่างจะทำการขับเคลื่อนอัตราเงินเฟ้อและระดับของรายได้ประชาชาติในระยะสั้น ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการคาดการณ์ (expectation) กำลังแรงงาน ราคาของปัจจัยอื่นๆ จากการผลิต นโยบายทางการเงินและการคลัง

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวข้างต้นในการเคลื่อนที่จากสมมติฐานระยะสั้น ไปยังระยะยาวและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (shocks) จะไม่เกิดขึ้นในสภาวะที่ทรงตัว (steady state) แต่การปรับตัวเชิงพลวัต (dynamic adjustment) ในระยะสั้นของเส้นอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand) และอุปทานมวลรวม (Aggregate Supply) จะแสดงถึงแนวทางการปรับตัว (adjustment) และจะแสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสภาวะเงินเฟ้อในระยะแรก ซึ่งจะเปลี่ยนไปเป็นความสัมพันธ์เชิงลบในช่วงท้ายของการปรับตัวซึ่งดูได้จากรูป 2.1

รูปที่ 2.1 แสดงกระบวนการปรับเปลี่ยนระหว่างเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์เชิงบวกในขั้นต้นระหว่างรายได้ประชาชาติกับสภาวะเงินเฟ้อ แสดงให้เห็นจากการเคลื่อนไหวจากจุด E^0 ไปยังจุด E^1 ตามรูปที่ 1 ซึ่งโดยปกติจะเกิดขึ้นจากปัญหาความไม่สม่ำเสมอของเวลา (time in - consistency problem) ตามแนวคิดนี้ผู้ผลิตจะรู้สึกว่าการราคาสินค้าของตัวเองเพิ่มขึ้นในขณะที่ผู้ผลิตรายอื่นยังคงสามารถผลิตสินค้าได้ในราคาเดิม อย่างไรก็ตาม เป็นจริงราคาสินค้าทั้งหมดจะสูงขึ้น ดังนั้นผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นและยังผลให้ผลผลิตหรือรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น

Blanchard และ Kiyotaki (1987) ยังเชื่อว่าความสัมพันธ์ในเชิงบวกอาจเกิดจากข้อตกลงของบริษัทต่างๆ ที่จะจัดหาสินค้าไว้ในภายหลังตามราคาที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว ดังนั้นถึงแม้ว่าราคาของสินค้าในระบบเศรษฐกิจจะเพิ่มสูงขึ้นผลผลิตจะไม่ลด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ผลิตสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคจากข้อตกลงที่ได้กระทำขึ้นเอาไว้ล่วงหน้าแล้ว

ลักษณะที่สำคัญอีกสองประการของกระบวนการปรับเปลี่ยนก็คือ ประการแรกเมื่อผลผลิตลดลงและอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ระหว่าง E^2 กับ E^3 ความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างสภาวะเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากสภาวะดังกล่าวมักเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เราเรียกสภาวะเช่นนี้ว่า stagflation กล่าวคือเมื่อสภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นในขณะที่ผลผลิตลดลงหรือทรงตัว ประการที่สอง เศรษฐกิจไม่ได้เคลื่อนที่โดยตรงไปยังอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นแต่ผ่านกระบวนการปรับตัวซึ่งเป็นกระบวนการที่เงินเฟ้อจะสูงขึ้นแล้วจากนั้นลดลง สภาวะเงินเฟ้อนั้นทรงตัวอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งคือผลผลิตจะเท่ากับผลผลิตที่ natural rate (Y^*)

2.1.1.3 ทฤษฎีของนักการเงินนิยม

ลัทธิการเงินนิยมมีคุณสมบัติที่สำคัญหลายประการ โดยจะมุ่งเน้นไปที่คุณสมบัติด้านอุปทานในระยะยาวของเศรษฐกิจซึ่งจะตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น Milton Friedman ซึ่งเป็นผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ลัทธิการเงินนิยม” ซึ่งเน้นถึงคุณสมบัติที่สำคัญของเศรษฐกิจระยะยาวหลายประการรวมทั้งทฤษฎีปริมาณเงิน (Quality Theory of Money) และความเป็นกลางทางการเงิน (neutrality of money) ทฤษฎีแรกนั้นเชื่อมโยงสภาวะเงินเฟ้อและการเติบโตของเศรษฐกิจด้วยสมการอย่างง่าย ๆ โดยให้ผลรวมของจำนวนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในเศรษฐกิจ เท่ากับจำนวนผลรวมทั้งหมดของเงินที่มีอยู่ Friedman เสนอว่าสภาวะเงินเฟ้อเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของอุปทานหรือรอบการหมุนของเงิน (velocity of money) ในอัตราที่สูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ Friedman ยังทำทนายแนวความคิดในเรื่อง Phillips curve กล่าวคือถ้าราคาสินค้าทุกประเภทจะเพิ่มขึ้นอีกสองเท่าตัว ดังนั้น ประชาชนจะต้องจ่ายมากขึ้นถึงสองเท่าของราคาสินค้าและค่าบริการ แต่ประชาชนก็จะไม่สนใจเพราะว่ารายได้ก็จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัวเช่นเดียวกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าปัจเจกบุคคลจะคาดเดาสภาวะเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้น โดยการบวกผลของการเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อไว้ในพฤติกรรมการใช้เงินของพวกเขา ด้วยเหตุนี้ การจ้างงานและผลผลิตจึงไม่ถูกระทบ นักเศรษฐศาสตร์เรียกแนวความคิดนี้ว่าความเป็นกลางทางการเงิน (neutrality of money) ความเป็นกลางทางการเงินจะเกิดขึ้นเมื่อค่าดุลยภาพ (the equilibrium values) ของตัวแปรที่แท้จริงรวมไปถึงระดับของผลิตภัณฑ์ภายในประเทศไม่ขึ้นอยู่กับระดับอุปทานของเงินใน

ระยะยาว ความเป็นกลางทางการเงินสูงสุด (superneutrality) จะเกิดขึ้นเมื่อตัวแปรที่แท้จริงซึ่งรวมถึงอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเป็นอิสระจากอัตราการเติบโตของอุปทานทางการเงินในระยะยาว หากสภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นตามเงื่อนไขนี้สภาวะเงินเฟ้อดังกล่าวก็จะเป็นอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงสภาวะเงินเฟ้อจะมีผลกระทบอย่างแน่นอนต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคผ่านผลกระทบจากการสะสมทุน , การลงทุนและการส่งออก ซึ่งทำให้สภาวะเงินเฟ้อสามารถส่งผลกระทบในทางลบอย่างรุนแรงต่ออัตราการเจริญเติบโตของประเทศ

โดยสรุปหลักการเงินนิยมอธิบายว่า ในระยะยาวราคาจะถูกกระทบโดยอัตราการเติบโตของเงิน ถ้าอัตราการเติบโตของอุปทานของเงินสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสภาวะเงินเฟ้อก็จะเกิดขึ้น

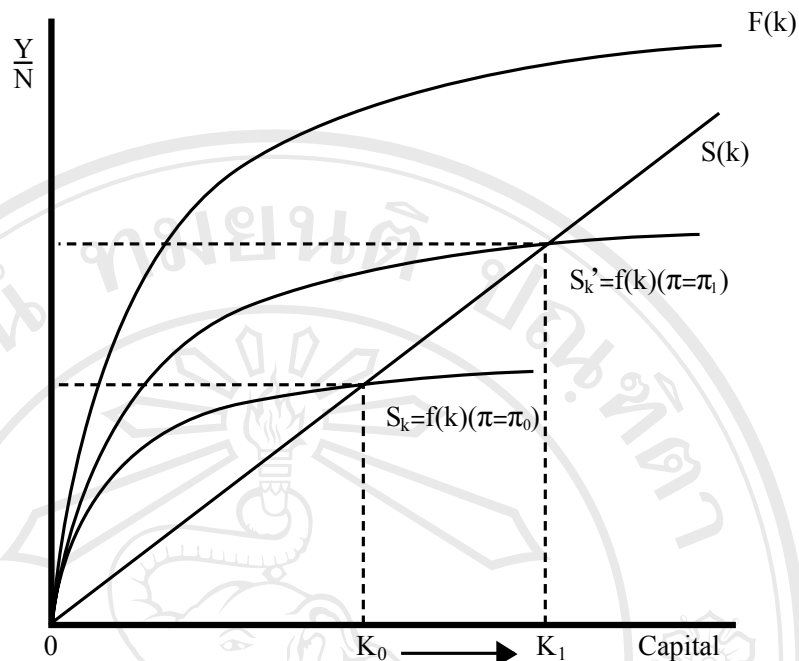
2.1.1.4 ทฤษฎีแบบนีโอคลาสสิก

ต้นแบบของแบบจำลองเศรษฐศาสตร์แบบนีโอคลาสสิกในช่วงเริ่มแรกมาจากแบบจำลองของ Solow (1956) และ Swan (1956) ซึ่งแบบจำลองดังกล่าวได้แสดงผลตอบแทนที่ลดน้อยลงจากแรงงานและทุน (diminishing returns to labour and capital) และแสดงผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอจากปัจจัยทั้งสองร่วมกัน (constant return to both factors) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีได้ถือว่เป็นปัจจัยหลักที่อธิบายการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาว

Mundell เป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่คิดค้นกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างสภาวะเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตของผลผลิต ตามแบบจำลองของ Mundell การเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับสภาวะเงินเฟ้อจะลดความมั่งคั่งของบุคคลทั่วไปโดยเกิดจากอัตราของผลตอบแทนของปริมาณเงินที่แท้จริงของปัจเจกบุคคลลดลง หากประชาชนต้องการความมั่งคั่งที่มากขึ้น พวกเขาจะทำการออมในรูปแบบของการเก็บสะสมสินทรัพย์แทนการถือเงิน การออมที่มากขึ้นหมายถึงการสะสมทุนมากขึ้นและการเจริญเติบโตของผลผลิตก็จะเพิ่มขึ้น

โทบิน เอฟเฟกต์ (Tobin Effect)

Tobin เป็นนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกอีกผู้หนึ่งที่พัฒนาแบบของ Mundell ตามแนวทางของ Solow และ Swan โดยการทำให้เงินเป็นเครื่องมือในการสะสมมูลค่า (store of value) ปัจเจกบุคคลในแบบจำลองนี้จะทดแทนการบริโภคในปัจจุบันเพื่อที่จะบริโภคในอนาคตโดยอาจจะถือเงินหรือสะสมทุนแทน

รูปที่ 2.2 แสดงกลไกการทดแทนการบริโภคในปัจจุบันเพื่อบริโภคในอนาคต

จากรูปที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงกลไกการทำงานของระบบนี้ ถ้าอัตราเงินเพื่อเพิ่มขึ้นจาก π_0 ไป π_1 ($\pi_1 > \pi_0$) ผลตอบแทนเป็นตัวเงินก็จะลดลง ตามกลไกของโทบิน ประชาชนจะเปลี่ยนจากการออมซึ่งได้รับผลตอบแทนต่ำไปเป็นการลงทุน โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะแสดงให้เห็นจากการเคลื่อนย้ายของเส้น S_k ไปยัง S'_k ซึ่งกลไกดังกล่าวทำให้เกิดการเพิ่มอัตราการลงทุน (steady state capital) สูงขึ้น (จากเส้น K_0 ไปยัง K_1) แนวคิดของโทบินแสดงให้เห็นว่าอัตราเงินเพื่อที่สูงขึ้นจะทำให้ระดับผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบของการเจริญเติบโตของผลผลิตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราวโดยจะเกิดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงจากสภาวะการเพิ่มอัตราการลงทุน (steady state capital) K_0 ระดับหนึ่งไปยังระดับใหม่ K_1 ผลกระทบของสภาวะเงินเพื่อเช่นนี้อาจจัดได้ว่าเป็นผลกระทบแบบ “Lazy Dog Effect” กล่าวคือก่อให้เกิดการสะสมทุนเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจเติบโตขึ้นจนกว่าผลตอบแทนในการลงทุนจะลดลง หรือจากนั้นการลงทุนที่สูงขึ้นจะหยุดและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะอยู่ในระดับที่คงที่ (steady state) อันที่จริงแล้วการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบนี้โอคาสติคจะถูกขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกทำให้เส้น $F(k)$ เคลื่อนสูงขึ้นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของอัตราเงินเพื่อ

ปฏิริยาโทบินอธิบายถึงสภาวะเงินเพื่ออย่างง่าย ๆ ว่าจะทำให้ปัจเจกบุคคลนำเงินที่มีอยู่แลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินที่สามารถเพิ่มทุนผลกำไรซึ่งจะนำไปสู่การลงทุนที่เพิ่มขึ้นและการกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ดังนั้น Tobin effect แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสภาวะเงินเพื่อกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

จากจุดนี้เองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะอธิบายถึงบทบาทของเงินในเศรษฐกิจแบบนีโอคลาสสิก เพื่อให้สามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้อง Sidrauski (1967) เสนอการพัฒนาอีกระดับหนึ่งที่เป็นแบบ infinitely - lived representative agent model โดยยึดถือว่าเงินมีความเป็นกลางสูงสุด ซึ่งความเป็นกลางสูงสุดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเกิดขึ้นได้เมื่อตัวแปรที่แท้จริงรวมถึงอัตราการเติบโตของผลผลิตไม่ขึ้นกับอัตราการเติบโตของอุปทานทางการเงินในระยะยาว ผลลัพธ์หลักของเศรษฐกิจตามความคิดของ Sidrauski นี้แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อจะไม่มีผลกระทบกับการเพิ่มอัตราเงินออม ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าผลผลิตหรือการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจึงไม่ถูกกระทบจากอัตราเงินเฟ้อ

Stockman (1981) ได้พัฒนาแบบจำลองซึ่งกล่าวถึงว่าเมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นจะยังผลให้ ระดับที่คงที่ของผลผลิต (steady state of output) อยู่ในระดับต่ำและสวัสดิการของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ในแบบจำลองของ Stockman เงินเป็นตัวที่สนับสนุนทุนซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่าง steady state level of output and inflation ความคิดของ Stockman มาจากความคิดที่ว่าบริษัทต่างก็นำเงินมาใช้ในการลงทุน บางครั้งเงินสดอาจเป็นส่วนหนึ่งโดยตรงของการลงทุน ในขณะที่บางครั้งธนาคารก็ต้องการชดเชยยอดเงินที่คงเหลือ Stockman สร้างแบบจำลองในการลงทุนโดยใช้เงินสดโดยจัดว่าเป็นข้อจำกัดการชำระเงินล่วงหน้า (cash - in advance) ทั้งในการสั่งซื้อสินค้าประเภททุนและสินค้าเพื่อบริโภค เมื่อสภาวะเงินเฟ้อทำลายอำนาจในการซื้อประชาชนจะลดการซื้อสินค้าที่ใช้เงินสดและทุนลง ดังนั้น ระดับผลผลิตที่คงที่ (steady state level of output) ก็จะต่ำลงซึ่งมาจากสภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น

2.1.1.5 ทฤษฎีนีโอเคนส์เซียน

นักเศรษฐศาสตร์แบบนีโอเคนส์เซียนพัฒนามาจากความคิดของนักเศรษฐศาสตร์แบบเคนส์ดั้งเดิมนั้น พัฒนาการที่สำคัญอันหนึ่งคือแนวคิดทางผลผลิตที่มีศักยภาพ (potential output) ซึ่งจะหมายถึงผลผลิตที่ natural rate กล่าวคือเป็นระดับของผลผลิตที่ระดับเศรษฐกิจอยู่ในสภาวะที่มีการผลิตที่สูงสุดภายใต้ข้อจำกัดจากองค์กรและธรรมชาติ ระดับของผลผลิตชนิดนี้จะสอดคล้องถึงอัตราการว่างงานโดยธรรมชาติซึ่งก็คืออัตราการว่างงานที่ไม่ได้มีการกระตุ้นจากเงินเฟ้อ (non - accelerating inflation rate of unemployment หรือ NAIRU) NAIRU ซึ่งเป็นอัตราการว่างงานที่อัตราเงินเฟ้อจะไม่สูงขึ้นหรือต่ำลง กรอบความคิดนี้อัตราเงินเฟ้อ (built - in inflation rate) จะถูกกำหนดจากภายใน ตามทฤษฎีนี้เงินเฟ้อจะขึ้นอยู่กับระดับของผลผลิตและอัตราการจ้างงานโดยธรรมชาติ

ประการแรก ถ้าผลผลิตสูงกว่าผลผลิตที่มีศักยภาพและอัตราการว่างงานต่ำกว่าอัตราการว่างงานโดยธรรมชาติในระดับเดียวกัน สถานะเงินเฟ้อจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้ผลิตเพิ่มราคาสินค้าทำให้เกิดเงินเฟ้อ (built-in inflation) ภายในสถานการณ์เช่นนี้จะทำให้เส้นฟิลลิปส์เคลื่อนไปยังทิศทางของการเกิด stagflation คือสถานะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นและการว่างงานเพิ่มขึ้น

ประการที่สอง ถ้าผลผลิตต่ำกว่าผลผลิตที่มีศักยภาพและการว่างงานสูงกว่าอัตราการว่างงานโดยธรรมชาติโดยมีปัจจัยอื่นๆ คงที่ เงินเฟ้อจะลดลงเพราะผู้ผลิตสินค้าพยายามที่จะเพิ่มศักยภาพการผลิต ลดราคาสินค้า และลดอัตราเงินเฟ้อ (built-in inflation) ให้ต่ำลงซึ่งจะทำให้ไม่เกิดสถานะเงินเฟ้อ และสถานะนี้เช่นเองที่เส้นฟิลลิปส์เคลื่อนไปยังจุดที่มีเงินเฟ้อและการว่างงานต่ำ

ประการสุดท้าย ถ้าผลผลิตมีระดับเท่ากับอัตราการว่างงานนั่นคือเท่ากับ NAIRU อัตราเงินเฟ้อจะไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากไม่มี supply shock ในระยะยาวนักเศรษฐศาสตร์แบบนีโอเคนส์เซียน เชื่อว่าเส้นฟิลลิปส์จะต้องตั้งฉากกับแนวนอน เนื่องจากอัตราการว่างงานจะถูกกำหนดให้เท่ากับอัตราการว่างงานโดยธรรมชาติ ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อสามารถหักล้างได้จากอัตราการว่างงาน

2.1.1.6 ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่อธิบายถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเกิดขึ้นโดยปัจจัยจากกระบวนการผลิต ยกตัวอย่างเช่น ระดับของเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของผลตอบแทน (increasing return) ซึ่งจะตรงกันข้ามกับปัจจัยภายนอก ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่นั้นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะขึ้นอยู่กับตัวแปรเดียว นั่นคืออัตราของผลตอบแทนเกี่ยวกับทุน ตัวแปรอื่นๆ เช่น เงินเฟ้อ ซึ่งจะทำให้อัตราของผลตอบแทนลดลงซึ่งส่งผลทำให้การสะสมทุนลดลงและลดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่และเศรษฐกิจแบบนีโอคลาสสิก คือ ในเศรษฐกิจแบบนีโอคลาสสิก ผลตอบแทนของทุนจะลดลงเมื่อทุนถูกสะสมมากขึ้น แต่สำหรับแบบจำลองอย่างง่ายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ ผลผลิตต่อหัวจะเพิ่มขึ้นเพราะผลตอบแทนของทุนไม่ได้ตกต่ำลง แนวความคิดก็คือถ้าเพียงผลตอบแทนของทุนสูงเพียงพอผู้คนก็จะสะสมทุนมากขึ้น แบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่นั้นยังยอมให้อัตราของผลตอบแทนเพิ่มขึ้นในการผลิตมวลรวม

แบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่อธิบายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับทุนมนุษย์และพัฒนาทฤษฎีนี้โดยกล่าวว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับอัตรา

ผลตอบแทนของทุนมนุษย์เช่นเดียวกันกับทุนกายภาพ อัตราของผลตอบแทนในทุกรูปแบบของทุนจะต้องเท่ากับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เมื่อแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ถูกกำหนดขึ้นภายในแนวคิดการแลกเปลี่ยนเงินของ Lucas (1980) Lucas และ Stokey (1987) หรือ McCallum และ Goodfriend (1987) อัตราเงินเฟ้อจะทำให้ทั้งผลตอบแทนจากทุนทุกชนิดลดลงและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Mallik และ Chowdnury (2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของสี่ประเทศได้แก่ บังคลาเทศ อินเดีย ปากีสถาน และศรีลังกา โดยวิธีโคอินทิเกรชันและเออร์เรอร์คอร์เรคชัน (cointegration and error-correction model) โดยใช้ข้อมูลรายปีจาก IMF International Financial Statistics พบว่าอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตมีความสัมพันธ์ทางบวกในระยะยาวทั้ง 4 ประเทศ และมีนัยสำคัญย้อนกลับระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งผลลัพธ์นี้มีความสำคัญในเชิงนโยบาย อัตราเงินเฟ้อกลาง ๆ ส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ถ้าอัตราการเจริญเติบโตที่เร็วเกินไปจะส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อ

Gokal และ Hanif (2004) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของหมู่เกาะฟีจี โดยวิธีคอร์ริเลชัน (correlation model) พบว่าอัตราเงินเฟ้อและอัตราการเจริญเติบโตมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างอ่อน ขณะที่การเปลี่ยนแปลงในช่องว่างผลิตมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรเป็นทางเดียวจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปยังอัตราเงินเฟ้อ

สมชาย หาญหิรัญ และสุพร ศิริคุณ (2538) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับการส่งออกของประเทศไทย จากข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาสของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นกับมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2513 – 2536 โดยวิธี Error Correction Model ตามแนวทางของ Engle และ Granger และทดสอบ Cointegration ด้วยวิธีของ Johansen และ Juselius พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง (Bi-directional Causality)

บุษกร ถาวรประสิทธิ์ (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนต่างประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้การประยุกต์แบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสำนักนีโอคลาสสิก โดยกำหนดรูปแบบของกระบวนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านทางฟังก์ชันการผลิต ใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติในช่วงปี พ.ศ. 2518 – 2538 รวมระยะเวลา 21 ปี ผลการศึกษาพบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องการการลงทุนเป็นจำนวนมากแต่การออมภายในประเทศมีไม่เพียงพอจำเป็นต้องนำเงินทุนต่างประเทศเข้ามา เงินทุนต่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ หนี้ต่างประเทศภาคเอกชนและหนี้ต่างประเทศภาครัฐบาล ในระยะที่ผ่านมาพบว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนมีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่หนี้ต่างประเทศภาครัฐบาลมีลักษณะที่ไม่ต่อเนื่องขึ้นอยู่กับการบริหารงานและการใช้นโยบายของรัฐบาล

อัครา วงศ์วิจิตร (2546) ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการส่งออกของไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เกาหลีใต้ โดยใช้ Granger Causality Test ใช้ตัวแปรสองตัวแปร คือดัชนีผลผลิตทางอุตสาหกรรมแทนข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติรายเดือนของปี 2530 – 2545 พบว่า ไทยและเกาหลีใต้นั้น ตัวแปรทางเศรษฐกิจทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะยาว โดยในระยะสั้นพบว่าอัตราการส่งออกและอัตราผลผลิตทางอุตสาหกรรมต่างมีการปรับตัวในระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว ในส่วนของความเป็นเหตุเป็นผล พบว่าอัตราการส่งออกเป็นเหตุต่ออัตราผลผลิตทางอุตสาหกรรม ส่วนในประเทศไทยพบว่าตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันในระยะยาว แต่ในส่วนของการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล พบว่าอัตราการส่งออกเป็นเหตุต่ออัตราผลผลิตทางอุตสาหกรรม

เขมิกา กฤษณ์วันเพ็ญ (2547) ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้วิธี Granger Causality เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผลระหว่างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับอัตราการขยายตัวของการส่งออกของประเทศไทย โดยนำข้อมูลในอดีตมาหาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติแบบรายปีในช่วง พ.ศ. 2512 – 2544 ในรูปของลอการิทึมและค่าที่แท้จริง พบว่าการส่งออกมีส่วนในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจริง แต่ในขณะเดียวกันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็เป็นตัวส่งเสริมการส่งออกด้วย

กมลวรรณ กิตติพัฒน์วิทย์ (2548) ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างราคาและปริมาณหลักทรัพย์ในกลุ่มขนส่งของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยวิธีโคอินทิเกรชันเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผลระหว่างราคาและปริมาณของหลักทรัพย์ในกลุ่มขนส่งของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากการทดสอบการร่วมไปด้วยกัน (cointegration) และทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น ตามแบบจำลองเออร์เรอร์คอร์เรคชัน (error correction : ECM) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผลระหว่างราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในกลุ่มขนส่ง ผลการศึกษาพบว่าหลักทรัพย์ทุกหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์คือมีความสัมพันธ์กันทั้งในดุลยภาพระยะสั้นและดุลยภาพระยะยาว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved